

Beste masteroppgave 2014

Linn Therese Viken Bøe: Levende Skog – forhandlinger & årsaker til brudd

Masteroppgavene fra masterstudiet i skogfag levert 2014 ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) er vurdert for å identifisere hvilken av oppgavene som ut ifra et definert sett av kriterier betraktes som den beste. Kriteriene som er lagt til grunn er tema, resultater, originalitet, kvalitet og formidling. Oppgavene er vurdert av et utvalg bestående av representanter fra næringen, forvaltningen og NMBU.

I år har flere av oppgavene som ble vurdert omhandlet temaer som er av høy relevans for dagens skog-næring, og bidratt med resultater som har betydning for næringen. Av disse ønsker juryen å nevne Erik Lønnum som har undersøkt risikofaktorer som fører til stormskader, og Knut Waaler som har undersøkt prestasjon og drivstofforbruk på hogstmaskiner og lastetraktorer før og etter et kursopplegg. Waalers resultater bekrefter tidligere resultater fra Sverige, der tilsvarende kursopplegg har ført til betydelig økning i prestasjon (kubikkmeter per time) samtidig som drivstofforbruket ble redusert.

I oppgaven til Linn Therese Viken Bøe ble forhandlingene om en revisjon av skogsertifiseringsstandarden Levende Skog etter 2006 og bruddet i 2010 undersøkt. Metoden som er brukt i undersøkelsen er dybdeintervjuer av sentrale aktører i Rådet for Levende Skog, som deltok i forhandlingene. Historien om forhandlingene og bruddet ble analysert ved hjelp av sosialvitenskapelige teorier. Bruddet i enigheten om standarden kom overraskende selv for sentrale aktører. Konklusjonene belyser direkte og bakenforliggende årsaker til bruddet. Selv om uenighet om planting av utenlandske treslag og norsk gran på Vestlandet og i Nord-Norge var den mest fremtredende grunnen, har en rekke andre årsaker bidratt, som for eksempel samtidig pågående forhandlinger om FSC-standard med samme aktører, slitasje i forhandlingene, uenighet om andre punkter (kartfesting av biologisk viktige områder), samtidige utspill fra andre aktører om planting av gran som klimatiltak.

Relevans for næringen (tema) er fremfor alt basert på at skogbruket og deler av miljøbevegelsen fortsatt har forskjellig syn på planting av skog som klimatiltak, spesielt på Vestlandet og i Nord-Norge. Det var det temaet som førte til bruddet i forhandlingene. I den pågående revisjonen av PEFC-skogstandarden er det nå bare Friluftsrådets landsforbund av miljø- og friluftsansjoner som har valgt å delta.

Oppgavens betydning for næringen (resultater) er stor, spesielt med tanke på at dialog og samhandling med andre interesser om hensyn til miljøet og friluftslivet er viktig for en næring som lever av å utnytte den fornybare ressursen skog, som også brukes av andre. Analysen peker på flere uheldige begivenheter som kan knyttes direkte til forhandlingene, samt hendelser utenfor disse – og som samlet har ført til bruddet. I fremtidige forhandlinger kan resultatene bidra til at disse fellene unngås.

Resultatenes betydning for forskningen (originalitet) er også vurdert. Analysene bruker kvalitative sosialvitenskapelige metoder. Disse forskningsmetodene er sjelden brukt av masterstudenter innen skogfag. Problemstillingen gjorde disse metodene nødvendige. I valg av metoder viser Linn Therese Viken Bøe høy faglig standard. Hun har selvstendig bidratt til å utarbeide og utvikle metodene. Metodevalget

danner et forbilde for andre studier og åpner opp for flere studier av sosialvitenskapelige problemer i skogbruket.

Linn Therese Viken Bøe har håndtert vanskeligheten som ligger i kvalitative sosialvitenskapelige studier på en passende måte. Hun har klart å bevare objektiviteten som observatør og fremstilt historiene til aktørene klart og nøytralt. Analysene ved hjelp av sosialvitenskapelige teorier viser høy standard. Konklusjonen er basert på resultatene i materialet og er derfor solid.

Linn Therese Viken Bøe formidler temaet, metoder, resultater og konklusjoner på en lettforståelig måte gjennom et godt språk. Bruken av fagspråket er på et nødvendig høyt nivå, uten derved å redusere tilgjengeligheten av konklusjonene. Historien som fortelles i oppgaven har i tillegg spenningsmomenter som gjør det vanskelig å legge oppgaven fra seg før man har lest alle sidene.

Utvalget er samstemt i sin konklusjon.

Oslo og Ås, 31. 10. 2014

Dag Skjølaas

Beate Løken

Andreas Brunner